

Biroul permanent al Senatului
BP 293 12.07.2014

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENAT
53/9.09.2014

AVIZ
**referitor la propunerea legislativă pentru modificarea art.301 și
art.308 din Legea nr.286/2009 privind Codul penal**

Analizând propunerea legislativă pentru modificarea art.301 și art.308 din Legea nr.286/2009 privind Codul penal, transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.B293 din 04.06.2014,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.(1) lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare modificarea art.301 și a art.308 din Legea nr.286/2009 privind Codul penal. Se propune ca infracțiunea prevăzută de art.301 să fie denumită „Folosirea funcției pentru favorizarea unor persoane”, avându-se, totodată, în vedere exceptarea de la incidența răspunderii penale a faptelor săvârșite în anumite situații. Totodată, prin modificarea art.308 alin.(1), se propune exceptarea de la aplicarea, în mod corespunzător, a dispozițiilor art.301, a faptelor săvârșite de către sau în legătură cu persoanele care exercită o însărcinare de orice natură în serviciul unei persoane fizice prevăzute la art.175 alin.(2) din Codul penal ori în cadrul oricărei persoane juridice.

Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art.73 alin.(3) lit.h) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea

dispozițiilor art.75 alin.(1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Senatul.

2. Fără a ne pronunța asupra oportunității soluției legislative propuse la **pct.2** privind modificarea art.301 din Codul penal, semnalăm următoarele:

2.1. O parte dintre situațiile avute în vedere de art.301 alin.(2) lit.b) și c), sunt oricum interzise de lege, deoarece constituie cazuri în care persoana care are calitatea de funcționar public în sensul legii penale se află în **stare de incompatibilitate sau în conflict de interese**, potrivit dispozițiilor legale în materie.

Astfel, potrivit art.95 alin. (1) din Legea nr.161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, nu sunt permise raporturile ierarhice directe în cazul în care funcționarii publici respectivi sunt soți sau rude de gradul I, iar potrivit alin.(2) al aceluiași articol, regula este aplicabilă și în cazul în care șeful ierarhic direct are calitatea de demnitar. Dispoziții similare sunt cuprinse și în art.11 din Legea nr.7/2006 privind statutul funcționarului public parlamentar.

Pe de altă parte, potrivit art.50 alin.(1) din Legea nr.293/2004 privind Statutul funcționarilor publici cu statut special din Administrația Națională a Penitenciarelor, funcționarii publici cu statut special sunt în conflict de interese dacă se află în una dintre următoarele situații:

a) sunt chemați să rezolve cereri, să ia decizii sau să participe la luarea deciziilor cu privire la persoane fizice și juridice cu care sunt soț/soție, rude de gradul I sau, după caz, au relații cu caracter patrimonial;

b) sunt chemați să participe în cadrul unor comisii constituite, conform legii, din care face parte soțul/soția sau o rudă de gradul I;

c) interesele lor patrimoniale, ale soțului sau rudelor lor de gradul I pot influența deciziile pe care trebuie să le ia în exercitarea atribuțiilor de serviciu.

În plus, potrivit alin.(2) al aceluiași articol, nu sunt permise raporturile ierarhice directe între funcționarii publici cu statut special care sunt soți sau rude de gradul I.

Potrivit art.5 alin.(2) din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, judecătorii și procurorii sunt obligați să se abțină de la orice activitate legată de actul de justiție în cazuri care

presupun existența unui conflict între interesele lor și interesul public de înfăptuire a justiției sau de apărare a intereselor generale ale societății, cu excepția cazurilor în care conflictul de interese a fost adus la cunoștință, în scris, colegiului de conducere al instanței sau conducătorului parchetului și s-a considerat că existența conflictului de interese nu afectează îndeplinirea imparțială a atribuțiilor de serviciu.

Dispozițiile art.295 alin.(4) din Legea educației naționale nr.1/2011 prevăd că se interzice ocuparea concomitentă de către soți, afini și rude până la gradul al III-lea inclusiv a funcțiilor prin care unul sau una se află față de celălalt sau cealaltă într-o poziție de conducere, control, autoritate sau evaluare instituțională directă la orice nivel în aceeași universitate.

În plus, precizăm că, potrivit art.23 alin.(1) din Legea nr.176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr.144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, în cazul unui conflict de interese, dacă au legătură cu situația de conflict de interese, toate actele juridice sau administrative încheiate direct sau prin persoane interpuse, cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese, **sunt lovite de nulitate absolută.**

Mai mult decât atât, chiar în lipsa răspunderii penale, potrivit art.25 alin.(1) din Legea nr.176/2010, fapta persoanei cu privire la care s-a constatat că a emis un act administrativ, a încheiat un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea obligațiilor legale privind conflictul de interese ori starea de incompatibilitate constituie abatere disciplinară,

2.2. Oportunitatea incriminării unor fapte este un atribut exclusiv al legiuitorului, însă așa cum a stabilit Curtea Constituțională în Decizia nr.2/2014, „*potrivit art.1 alin. (5) din Legea fundamentală, respectarea Constituției este obligatorie, de unde rezultă că Parlamentul nu-și poate exercita competența de incriminare și de dezincriminare a unor fapte antisociale, decât cu respectarea normelor și principiilor consacrate prin Constituție*”. În acest sens, este de analizat dacă restrângerea sferei de incidență a normei de incriminare a conflictului de interese este în concordanță cu principiile

constituționale, astfel cum ele sunt reflectate în jurisprudența relevantă a Curții Constituționale.

Astfel, soluția legislativă trebuie analizată sub aspectul concordanței acesteia cu finalitatea urmărită prin incriminarea existentă. Precizăm că, în ceea ce privește scopul urmărit prin stabilirea drept infracțiune a conflictului de interese, Curtea a reținut, în Decizia nr.2/2014, că *„finalitatea legii este aceea de a crea premisele ca persoana care deține o demnitate sau o funcție publică să-și îndeplinească cu obiectivitate atribuțiile care îi revin potrivit Constituției și altor acte normative, să-și exercite activitatea de serviciu cu respectarea principiilor imparțialității, integrității, transparenței deciziei și supremației interesului public, iar nu în scopul realizării unor interese personale de natură patrimonială, care să prejudicieze interesul public și să afecteze încrederea cetățenilor în instituțiile statului”*. În plus, s-a subliniat că, *„incriminarea nu urmărește sancționarea unor situații în care sunt încălcate normele legale care conferă temei și justificare obținerii unor foloase materiale, ci a situațiilor în care exercitarea imparțială a atribuțiilor de serviciu ale funcționarului public ar putea fi afectată”*.

În aceste condiții, este greu de susținut excluderea de la incidența răspunderii penale a situațiilor avute în vedere de proiect, situații în care, fie și numai din dispozițiile legale menționate la pct.2.1 din aviz, rezultă în mod evident că este afectată imparțialitatea funcționarului public.

Precizăm că, așa cum se subliniază în Decizia nr.2/2014, și în prezent, comparativ cu anul 2006, când s-a incriminat conflictul de interese, *„acțiunile de prevenire și sancționare a faptelor de corupție comise de funcționarii publici sunt la fel de necesare în societatea românească, cum la fel de necesare sunt măsurile, inclusiv prin mijloace de drept penal, de asigurare a integrității în exercitarea funcțiilor publice”*.

2.3. Un alt aspect legat de posibila neconstituționalitate a soluției legislative propuse îl reprezintă faptul că, în Decizia nr.2/2014, Curtea a reținut că incriminarea din art.253¹ din Codul penal din 1968 (normă similară celei din cuprinsul art.301 din noul Cod penal) *„este în acord cu Convenția Națiunilor Unite împotriva corupției, adoptată la New York la 31 octombrie 2003, ratificată de România prin Legea nr.365/2004, care prevede că «Fiecare stat parte se străduiește, dacă este cazul și conform principiilor fundamentale ale dreptului său*

intern, să aplice măsuri și sisteme care să-i oblige pe agenții publici să declare autorităților competente toate activitățile exterioare, orice ocupație, orice plasamente, orice bunuri și orice dar sau avantaj substanțial din care ar putea rezulta un conflict de interese cu funcțiile lor de agent public.». În aceste condiții, este de analizat dacă restrângerea sferei de incidență a dispozițiilor art.301, astfel cum se propune în proiect, nu ar fi în contradicție cu dispozițiile art.11 alin.(1) din Constituție, potrivit cărora statul român se obligă să îndeplinească întocmai și cu bună-credință obligațiile ce îi revin din tratatele la care este parte.

Pentru toate aceste motive, se impune reanalizarea soluției legislative propuse la **pct.2** din proiect.

3. Sub rezerva observațiilor de la pct.2 din aviz, la actuala formă a proiectului, pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, **titlul, partea introductivă a articolului unic, precum și părțile dispozitive ale pct.1 - 3** trebuie reformulate, astfel:

„**Lege** pentru modificarea Legii nr.286/2009 privind Codul penal

„**Articol unic.** - Legea nr.286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.510 din 24 iulie 2009, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:”.

„**1.** Denumirea marginală a articolului 301 va avea următorul cuprins:”.

„**2.** Alineatul (2) al articolului 301 va avea următorul cuprins:”.

„**3.** Alineatul (1) al articolului 308 va avea următorul cuprins:”.

PRESEDINTE
dr. Dragos ILIESCU

București

Nr. 772/1.07.2014.

L. nr. 135/2010

M. Of. nr. 486/15 iul. 2010

Lege privind Codul de procedură penală

promulgată prin D. nr. 774/2010 M. Of. nr. 486/15 iul. 2010

Decret pentru promulgarea Legii privind Codul de procedură penală

Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesuale penale

modifică, la 1 februarie 2014, art. 1 alin. (2), art. 3 alin. (1) lit. c), art. 3 alin. (3) și (6), art. 10 alin. (3), art. 12 alin. (3), art. 17 alin. (2), art. 19 alin. (1) și (3), art. 20 alin. (6) și (7), art. 21 alin. (1) și (3), art. 24 alin. (2), art. 25 alin. (1), art. 25 alin. (5), art. 26 alin. (1) și (3), art. 27 alin. (2) și (7), art. 31, art. 36 alin. (1) lit. a) și b), art. 38 alin. (1) lit. d), art. 40 alin. (1), art. 40 alin. (4), art. 43 alin. (3), art. 48 alin. (1), art. 53 lit. e) și f), art. 56 alin. (1) și (3) - (5), art. 58 alin. (3), art. 63 alin. (3) și (4), art. 64 alin. (4), art. 65 alin. (4), art. 67 alin. (4), art. 69 alin. (2), art. 71, art. 72 alin. (1), (5) și (6), art. 73 alin. (3), (4) și (5), art. 74 alin. (1) - (3), art. 75 alin. (2) - (4), art. 76, art. 80 alin. (1), art. 85 alin. (2), art. 86, art. 88 alin. (3) și (4), art. 91 alin. (2) și (3), art. 92 denumirea marginală, art. 92 alin. (1), (6) și (7), art. 93 alin. (1), art. 94 alin. (1), (3) și (4), art. 97 alin. (2) lit. e), art. 100 alin. (3), art. 102 alin. (3), art. 103 alin. (3), art. 105 alin. (4), art. 106, art. 107 alin. (1), art. 108 alin. (3), art. 109 alin. (3), art. 110 alin. (1) și (4), art. 116 alin. (3), art. 117 alin. (4), art. 118, art. 121 alin. (6), art. 129 alin. (1) și (3), art. 131 alin. (4), art. 133 alin. (2), denumirea cap. IV din titlul IV al Părții generale, art. 138 alin. (1), (2), (9) - (11) și (13), art. 139 alin. (2) și (4), art. 142 alin. (2), art. 143 alin. (4), art. 144 alin. (3), art. 146 alin. (3), art. 148, art. 149, art. 150, art. 151 alin. (3) lit. c) și alin. (8), art. 152, art. 153, denumirea cap. V din titlul IV al Părții generale, art. 154, denumirea cap. VI din titlul IV al Părții generale, art. 157, art. 158 alin. (2) lit. b) și d), art. 158 alin. (7) lit. i), art. 158 alin. (8), art. 159 alin. (10), art. 159 alin. (14) lit. c), art. 162 alin. (4) și (5), art. 168 denumirea marginală, art. 168 alin. (2), art. 168 alin. (6) lit. f), art. 168 alin. (8), art. 168 alin. (11), art. 168 alin. (12), art. 168 alin. (13) lit. a), art. 170 alin. (1), art. 170 alin. (2), denumirea cap. VII din titlul IV al Părții generale, art. 172, art. 173 alin. (2), art. 178 alin. (4) lit. b), art. 184 alin. (1), (3), (14) și (16), art. 185 alin. (8) lit. e), art. 188 alin. (1) și (2), art. 189 alin. (3), art. 190 alin. (1), (5) și (7) - (10), art. 191 alin. (1), (3) și (4), art. 192 denumirea marginală și alin. (1), art. 193 alin. (2) și (3), art. 194 denumirea marginală, art. 195 denumirea marginală și partea introductivă a alin. (1), art. 196 alin. (3), art. 198 alin. (1) și (2), art. 203 alin. (2) și (5), art. 204 alin. (1), (2), (6), (11) și (12), art. 205 alin. (2), (6) și (10), art. 206 alin. (7), art. 209 alin. (4), art. 210 alin. (2) și (6), art. 212, art. 213, art. 215 alin. (2) lit. d), art. 215 alin. (5) și (7) - (9), art. 216 alin. (2), art. 217, art. 220 alin. (2), art. 221 alin. (2) lit. b) și alin. (7), art. 228, art. 231, art. 238 alin. (2), art. 239 alin. (2), art. 240 alin. (1), art. 241 alin. (1)

lit. d), art. 242 alin. (5), (7) și (8), art. 243 alin. (4), art. 249, art. 253, art. 257 alin. (2), (5) și (6), art. 259 alin. (5), art. 260 alin. (2), art. 261 alin. (4), art. 262 alin. (2), art. 263, art. 266 alin. (1), art. 276 alin. (1) și (3), art. 283 alin. (4) lit. g), art. 283 alin. (4) lit. o), art. 284, art. 286 alin. (4), art. 288 alin. (2), art. 289 alin. (2), art. 291, art. 293 alin. (3) și (4), art. 294 alin. (1) - (3), art. 296 alin. (2) și (3), art. 298 alin. (2), art. 305 alin. (3), art. 306 alin. (1) și (5), art. 308, art. 309 alin. (1), art. 311 alin. (1) și (2), art. 315 alin. (1) și (2), art. 316 alin. (1), art. 318, art. 321 alin. (2), art. 326, art. 328 alin. (1), art. 334 alin. (2), art. 335 alin. (2) - (4), art. 339 alin. (4), art. 341, art. 342, art. 343, art. 344, art. 345, art. 346, art. 347, art. 349, art. 351 alin. (2), art. 352 alin. (7), (8) și (10) - (12), art. 353 denumirea marginală și alin. (1), (2) și (7), art. 356 alin. (4), art. 360 alin. (2), art. 363 alin. (4), art. 366, art. 368 alin. (1), (2) și (4), art. 370 alin. (2) și alin. (4) lit. e), art. 374, art. 375, art. 377, art. 378 alin. (1) și (3) - (5), art. 381 alin. (3), (6), (8), (10) și (12), art. 386 alin. (1), art. 391 alin. (1), art. 395, art. 396 alin. (3), (4) și (8), art. 399 alin. (8) și (9), art. 403 alin. (2) și (3), art. 404 alin. (1) - (3) și (7), art. 407, art. 409 alin. (1) lit. c), art. 412, art. 420 alin. (12), cap. IV din titlul III al Părții speciale devine secțiunea I din cap. V titlul III al Părții speciale, secțiunile 1-3 ale cap. V din titlul III al Părții speciale devin secțiunile 2-4 ale cap. V din titlul III al Părții speciale, art. 426, art. 429 alin. (1), art. 434 alin. (2), art. 436 alin. (1) lit. b), art. 438 alin. (1) pct. 1, art. 439 alin. (1), art. 440 alin. (2), art. 441 alin. (1), art. 453 alin. (3) și (4), art. 459 alin. (1), art. 460 alin. (1), art. 465 alin. (3), (4) și (12), art. 466 alin. (1) - (3), art. 468 alin. (1), art. 469, art. 471 alin. (1), art. 473 alin. (1), (2) și (9), cap. VI din titlul III al părții speciale, denumirea secțiunii a 2-a, art. 475, art. 476, art. 477, art. 482 lit. h), art. 485 alin. (1), art. 486, art. 488, art. 491, art. 492, art. 493, art. 494, art. 496, art. 497 alin. (1) și (2), art. 498, art. 502 alin. (1) și (2), art. 503 alin. (2), art. 506 alin. (4), art. 509 alin. (3), art. 511, art. 516 alin. (2), art. 523 alin. (2), art. 524, art. 525, art. 526 alin. (3), art. 528 alin. (2), art. 548 alin. (1), art. 554 alin. (2), art. 555 alin. (1), art. 556 alin. (1), art. 557 denumirea marginală, art. 559, art. 560 alin. (2), art. 562, art. 564, art. 574, art. 576 alin. (2), Partea specială titlul V cap. III denumirea secțiunii I, art. 582, art. 583, art. 585 alin. (1), art. 587 alin. (4), art. 588 alin. (1), (3) și (4), art. 589 alin. (1) lit. a), art. 591 alin. (3), art. 592 alin. (1); introduce alin. (6) la art. 25, lit. e_1) la art. 36 alin. (1), lit. e) - h) la art. 38 alin. (1), lit. d) și e) la art. 39 alin. (1), secțiunea a 6-

a după art. 63, alin. (5) și (6) la art. 64, lit. g_1) la art. 81 alin. (1), alin. (2) la art. 81, lit. a_1) la art. 83, lit. g_1) la art. 83, alin. (8) la art. 94, alin. (3) la art. 97, alin. (4) la art. 108, alin. (9) la art. 140, art. 142_1, alin. (2_1) la art. 143, alin. (16) la art. 168, secțiunea a 3-a după art. 168, alin. (2_1) - (2_5) la art. 170, art. 181_1, alin. (17) la art. 209, alin. (4) la art. 218, alin. (4) la art. 220, alin. (11) la art. 222, alin. (3) la art. 227, alin. (4_1) la art. 230, alin. (1_1) la art. 241, art. 252_1 - 252_4, alin. (8) la art. 257, alin. (7_1) la art. 259, alin. (13) la art. 259, alin. (2_1) și alin. (7) la art. 260, art. 261_1, denunțarea marginală la art. 267, lit. d) la art. 275 alin. (1) pct. 2, art. 294_1, alin. (4) la art. 305, alin. (6) și (7) la art. 306, alin. (5) la art. 315, alin. (5) la art. 335, alin. (10) la art. 353, alin. (6) la art. 364, alin. (10) la art. 396, alin. (10) la art. 399, alin. (4) la art. 403, alin. (4_1) la art. 439, alin. (5) la art. 466, art. 474_1, art. 477_1, cap. I_1 după art. 488, cu art. 488_1 - 488_6, lit. d) la art. 501 alin. (1), art. 501_1, cap. IX după art. 549 cu art. 549_1, alin. (6) la art. 553, alin. (1_1) la art. 556, alin. (2_1) la art. 556, alin. (10) la art. 557, art. 581_1 după titlul secțiunii I a cap. III al titlului V al Părții speciale, secțiunea I_1 după art. 582, alin. (5) la art. 599:

abrogă art. 24 alin. (3), art. 25 alin. (4), art. 26 alin. (4), art. 102 alin. (5), art. 111 alin. (2) lit. g), art. 116 alin. (5), art. 124 alin. (6) și (7), art. 129 alin. (2), art. 155, art. 170 alin. (3), art. 174 alin. (3), art. 210 alin. (4), art. 215 alin. (10) - (15), art. 241 alin. (1) lit. e) - g), art. 261 alin. (6), art. 283 alin. (4) lit. j), art. 286 alin. (3), art. 353 alin. (5), art. 361 alin. (1), art. 388 alin. (5), art. 438 alin. (1) pct. 2-6, 9, 10, 13 și 14, art. 480 alin. (3), art. 506 alin. (3) și alin. (5), art. 512, art. 523 alin. (1) lit. e), art. 590 alin. (3)

3 modificări prin O.U.G. nr. 3/2014 M. Of. nr. 98/7 feb. 2014
Ordonanță de urgență pentru luarea unor măsuri de implementare necesare aplicării Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru implementarea altor acte normative

modifică art. 56 alin. (3) lit. b), art. 206 alin. (1) și (2), art. 309 alin. (1), art. 474_1, art. 477_1;
introduce alin. (6) la art. 56, cap. III_1 cu art. 425_1